

Nr. 189.

Av herr **Nilsson, Nils Anton**, om anslag till bestridande av kostnaderna för utställande av svenska avelsdjur m. m. i Estland, Litauen och Polen.

Det svenska jordbruket står för närvarande inför nödvändigheten att på ett effektivt sätt lösa spörsmålet om utvidgade möjligheter till avsättning för sina produkter i främmande länder. Strävandena härutinnan ha i främsta rummet inriktat sig på upparbetandet av en exportmarknad i Baltikum och Polen för avsättning av svenska avelsdjur och utsädesvaror, och detta av nära tillhands liggande skäl. Mellan jordbrukets förutsättningar i vårt land och i de nämnda länderna förefinnas många överensstämmelser såväl ur klimatisk synpunkt som med hänsyn till jordförhållanden, varjämte det geografiska läget utgör ett visst lockande moment. Alltmer har också den uppfattningen vunnit anslutning, att det svenska jordbruket just i de baltiska länderna och Polen äger betydelsefulla naturliga potentiella avsättningsområden för många av sina viktigaste produkter.

En alldeles särskild vikt synes oss i detta avseende böra tillmätas möjligheten för de svenska jordbrukarna att med avelsdjur och utsädesvaror deltaga i lantbruksmöten och liknande utställningar i Baltikum och Polen. Redan ha beaktansvärda resultat vunnits för både industri och jordbruk och dessa erfarenheter synas oss fullt ut motivera en fortsatt statshjälp för det nämnda ändamålet. I samma riktning ha även flera jordbruket berörande organisationer uttalat sig i till Kungl. Maj:t ingivna framställningar om anvisande av statsmedel för deltagande i utställningar i de baltiska länderna och Polen. Bl. a. har Sveriges Allmänna Lantbrukssällskap i skrivelse av den 2 augusti 1923 lämnat en grundlig motivering av detta anslagskrav. Angående denna skrivelse har lantbruksstyrelsen i underdånig skrivelse av den 8 september 1923 godtagit ett belopp å 100,000 kronor som behövt för det ifrågavarande ändamål men har ansett sig böra föreslå, att den önskade statshjälpen borde utgå med endast hälften av sagda belopp, d. v. s. 50,000 kronor, och detta endast under den förutsättningen att enskilda företagare inom jordbruket för samma ändamål tillskote ett motsvarande belopp. Kommerskollegium har för sin del avstyrkt bifall till framställningen under uttalande av den uppfattningen, att denna fråga vore alltför ofullständigt utredd. Denna kommerskollegii uppfattning har delats av statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, som dessutom av statsfinansiella skäl icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till de nämnda framställningarna.

I sitt yttrande till statsverkspropositionen i berörda punkt hänvisar departementschefen ordnandet av denna angelägenhet till den enskilda företagsamheten.

Det kan emellertid med full rätt göras gällande, att det bekymmersamma läget, i vilket vårt jordbruk för närvarande befinner sig, icke lämnar den enskilda företagsamheten några större möjligheter att härutinnan göra sig gällande. Det motsatta förhållandet synes tvärtom vara rådande, att det svenska jordbruket icke kan hävda sig på den ifrågavarande marknaden i konkurrensen med andra länder, om det icke erhåller hjälp av statsmedel. Likvisst framgår det tydligt nog av departementschefens förslag att indraga jordbrukskonsulentbefattningen i Berlin och ersätta densamma med en motsvarande befattning i Riga, vilken vikt departementschefen anser sig böra lägga vid angelägenheten för det svenska jordbruket att komma i närmare kontakt med de baltiska marknaderna. Enligt vårt förmenande kan denna kontakt icke åvägbringas utan hjälp av statsmedel till för saken intresserade svenska jordbrukare.

Beträffande formen för den ifrågasatta statshjälpen kunna vi av redan anförda skäl icke dela lantbruksstyrelsens uttalade uppfattning att anslagets utgående bör göras beroende av de enskilda jordbruksföretagarnas egna prestanda. I avseende på ett eventuellt statsanslags storlek anse vi ett belopp av 100,000 kronor vara skäligt, varvid 60,000 kronor såsom bidrag för deltagande i utställningar och 40,000 kronor såsom bidrag för täckande av transportkostnader för avelsdjur.

På grund av vad sålunda anförts få vi föreslå,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 100,000 kronor att efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas för bestridande av kostnader för utställande av svenska avelsdjur, utsäde och frö ävensom för täckande av vissa fraktkostnader i samband med sådant utställande i Estland Litauen och Polen.

Stockholm den 21 januari 1924.

Nils Ant. Nilsson.